

POKROK ZÁPADU

Založen 1871.

OMAHA, NEBR., V PÁTEK DNE 26. KVĚTNA 1899.

Dvojtýdenník: Ročník VII. číslo 73.

Z BOJIŠTĚ FILIPÍNSKÉHO.

Tuhé srážky s povstalci na denním pořádku.

Návrat filipínských komisařů.

Dobrovolníci odvoláni konečně s bitvním záry.

Rostario, filipínský poslanec a bohatý občan manilský a dříve Aguinaldův generální strážník, provázen jedním povstaleckým kapitánem, navštívil generála Otise v úterý a ohlásil, že "přejeme si vydati své osoby a majetek do rukou Američanů". Kapitulační tato obstarána byla kapitanem Piercem ze čtrnáctého pěšího pluku, jenž znám byl s Rostariem před vypuknutím války. Oběma zpravěškou se povstalcům poskytnuta byla ihned úplná svoboda, ale vojenský úřad bude je střežiti, aby snad neprovozovali povstaleckou propagandu.

Rostario vypravoval, že generál Luna jest absolutním diktátorem a že se ho Aguinaldo bojí. Všichni filipínští vůdčové podezřívají se vzájemně ze zrădcovství. Poslední kongres filipínský jednal prý o sestavení nového kabinetu a otázka míru nepřišla ani vážně na přetřes, poněvadž členové obávali se nelibosti generála Luny. Filipínská vláda nemohla dostati žádného sekretáře pokladny. Každý, komu hodnota ta byla nabízena, ji odmítá.

Major Bell, s dvěma setninami čtvrtého pluku jízdy, při obhlídce krajiny směrem k Santa Arita, našel asi 100 ozbrojených Filipínců a hnal je do hor, když tu povstalci vyrazili z houštiny v tak velkém počtu, že musel couvnouti se čtyřmi muži raněnými.

V řece Pasig potopila se pralice, na níž převážena byla četa čtrnáctého pluku jízdy a jeden voják utonul. Deštivé období konečně se dostavilo a za týden rýžová pole proměněna budou v hotové bažiny.

Když dvě setniny třetího pěšího pluku a dvě setniny 22. pluku, tvořící zadní stráž oddílu Lawtonova, provázely při návratu ze San Miguelu členy signálního sboru, kteří sbírali dráty za účelem telegrafického spojení dříve položené, shledali, že povstalci vrátili se opět do krajiny jimi dříve opuštěné. Rozvinul se zápas, kterýž trval od úsvitu až do večera. Na naší straně zabit byl jeden voják a čtrnáct poraněno. Američané zajali dvacet povstalců a též třicet raněných se strany nepřátelské s sebou odvedli.

V šarvátce s výzvědnou družinou majora Bella, pozůstávající ze dvou setnin jízdy, zabito bylo dvacet povstalců v okolí Santa Arita v úterý.

Generál Lawton, s většinou svého vojska, vrátil se do Malolos. Výprava jeho urazila 120 mil ve dvacet dnůch, měla 22 bitvy, dobyla 28 měst a vesnic, zničila 300,000 bušů rýže a měla pouze šest mužů zabitých a 31 raněných. Generál Lawton odhaduje, že oddíl jeho zabil 400 povstalců a poranil počet dvojnásobně.

Generálové McArthur a Funston, s pluky kansaskými a montanskými a baterií utahského dělostřelectva, rozprášili 800 povstalců, kteří opevnění byli v zákopech na železnici za Fernando, blízce Santa Arita. Na dva americké zvědy bylo neočekávaně vypáleno ze zákopů a generál McArthur, jakmile zaslechl rány, ihned shromáždil své vojsko a pokusem spěchal za zvědy. Montanský pluk udeřil na levé křídlo nepřátelské, kdežto útok z pravé strany vedl generál Funston s kansaským plukem. Povstalecká ztráta byla velká, kdežto na americké straně měli prý pouze dvacet raněných. Mnoho povstalců bylo zajato.

Dobrovolnické pluky, oregonský a minnesotský, vrací se do Manily.

Španělský časopis Oceania byl potašen pro uveřejňování buřičských článků.

známil generál Otis jména a zabitých vojáků a osmi raněných.

Filipínští komisaři odejeli včera na zvláštním vlaku z Manily. Předseda Gonzaga, před odjezdem, pravil: "Vážně si velmi zdvořilosti nám projevené. Ztrávili jsme delší dobu s vašimi komisaři a mimochodem pročítali americkou ústavu. Její zásady učinily na nás hluboký dojem. Forma vlády, nabídnutá Filipínům, zdá se v teorii dobrým koloniálním systémem. Ale proč národ s vaší ústavou chce si podmaniti vzdělaný lid, kterýž tak dlouho bojoval proti Španělsku, aby vydobyl si tatáž práva, jaká vaše ústava dává? Vy jste bojovali tutěž bitvu v Americe, v období proti Anglii."

V Manile očekává se brzký návrat filipínských komisařů s následným plomocenstvím k uzavření míru.

Gen. Otis zaslal včera odboru války tuto depeši:

"Když třetí pěší pluk vracel se ze San Miguel do Balinag 23. května, napaden byl silným oddílem nepřátelským ráno, v poledne a večer, tak že ztratil dva mrtvé a třináct raněných; nepřítel couvl, zanechav na bojišti 16 mrtvých, mnoho raněných a zajatých. Ve středu objevil se nepřítel v okolí San Fernando a uvítán byl pluky montanským a kansaským, jež utrpěli nepatrnou ztrátu. Nepříteli zahnán do rýžových polí se ztrátou padesáti mrtvých, 38 raněných a 28 zajatých; padesát ručnic a jiný majetek ukořistěn; ústup před úplným zničením; Lawton se vrací, zanechav McArthura na bojišti, kdež dobrovolníci nahrazení budou pravidelným vojskem."

Generál Otis oznamuje též jména tří zabitých a 24 raněných. Mezi posledními na češku jméno Anthony Brelka ze setniny A, třetího pěšího pluku, jenž zraněn byl těžce do nohy.

NOVÉ ZPRÁVY DOMÁCI.

POLITICKÉ.

Z Washingtonu.

† Gen. Shafterovi, veliteli departmentu Californie, nařízeno bylo připravit pohodlný tábor v Presidio pro dobrovolníky, z Filipín se navracující. Už také vydána byla vyhláška, aby pošta pro pluky, první kalifornský a druhý oregonský, zaslána byla do San Franciska a nikoli do Manily.

† Nejvyšší soud Spoj. Států skončil v pondělí své zasedání. Celkem vyřídil 519 případů a 302 mu jich zbylo na přičtění. Soudcové Fuller a Brewer, členové venezuelské arbitrální komise, odjedou 31. května do Paříže, kdežto soudce Harlan, zjednaný byl univerzitou Yale pro několik přednášek.

† Gen. Otis odporučil povýšení plukovníka Summerse na titulárního brigádního generála dobrovolníka a kapitána J. S. Casea na titulárního majora. Oba vyznamenali se osobním hrdinstvím při dobytí San Isidoro a původně odporučeni byli k povýšení gen. Lawtonem.

† Kubánský majitel loď žádají důtklivě vládu washingtonskou, aby jim dovolila používat nějaké samostatné národní vlajky, tak aby mohli obstarávat též obchod mezinárodně. Kubánci mají uloženo asi \$6,000,000 v lodích a mnohé z nich zahálí, poněvadž cizí země nemohou uznávati vlajku země, kteráž v politickém smyslu neexistuje a zápis americký nemáže býti udělen občanům cizí země.

† Generální pobočník Corbin sestavil zprávu o počtu úmrtí, jež se udála v armádě od počátku války se Španělskem. Vychází z ní na jevo, že na Kubě dokonalo 1,399 vojáků; na Porto Rico, 287; v Honolulu, 45; na Filipínách, 606; ve Spojených Státech, 3,872. Celkem 6,209.

† Generál McArthur zaslal odboru války obšírnou zprávu o činnosti své divise na Filipínách a o účastenství pluku nebrasského na prvních bojích a praví mezi jiným: "Následkem své vzdálené posice a vodárny, nebrasský pluk podléhal se na několika menších opera-

cích, jež vyžadovaly mnoho obtížné a nebezpečné práce, kteráž byla ochotně a dobře vykonána tímto znamenitým plukem."

† Následující jsou příjmy na osadách od počátku americké okupace. Kuba, \$4,448,999; Porto Rico, \$481,128; Filipíny, \$1,701,600.

Dlouhé zasedání.

Missourská sněmovna odročila se v pondělí po 138 dnech pilné práce. Litovati jest, že v poslední chvíli, vlivem korporací, porážena byla předloha na odaňování výsad plynárnických, železničních, telegrafních a expresních společností.

Zvláštní zasedání sněmu.

V pondělí zahájeno bylo ve státě New Yorku zvláštní zasedání sněmu, svolané hlavně za účelem projednání Fordovy předlohy na odaňování výsad korporací.

Schůze dem. národního výboru.

U příležitosti banketu klubu Jefferson, sešel se v St. Louisu národní demokratický výbor, aby porokoval, jakým směrem přičtí kampaň měla by býti vedena. Jsou stejného vzoru s těmi, jež tatáž společnost hotoví pro dráhu Midland, rovněž z Anglie. Také anglická dráha Great Northern objedнала si několik lokomotiv v Baldwinových železárnách.

Důležité rozhodnutí.

Nejvyšší soud státu Iowa rozhodl, že žena, kteráž by manžel svému peníze půjčila, není oprávněna k úrokům. Stalo se to v případě paní Luely Heacockové, jež muži svému půjčila \$1000 s tím dorozuměním, že kapitál i úrok budou jí vyplaceny z pozůstatosti po smrti jeho. Když Heacock zemřel, přihlásila se s nárokem svým a distriktní soud přiklil jí plný úrok v částce \$167.92; avšak nyní nejvyšší soud výnos tento zvrátil. V rozhodnutí se dovozuje, že dle zákona "muž a žena jedno jsou" a proto nejsou oprávněni k úrokům z půjček vzájemně poskytnutých.

KRONIKA UDALOSTÍ.

Vypovězení W. O. W. z Missouri.

Dozorci pojišťovací ve státě Missouri, O'Rear, odepřel vydati povolení k provozování obchodu známému podpůrnému spolku Dřevorubců Světových a sice z té příčiny, že řád, zvolením předsedy, J. C. Roota, na doživotí, odchýlil se od zástupitelského způsobu správy a dle zákona missourského přestává býti bratrskou organizací. Spolek obrátil se k nejvyššímu soudu o tak zvané mandamus, totiž nařízení O'Rearovi, aby povolení vydal; avšak soud rozhodl, že, pokud dozorci pojišťovací přešle dle zákona se řídí, nemá práva zakročiti a žádost předsedy Roota odmítl.

Stav ozimky.

Farmers' Review podává zprávu o stavu ozimky ve státech Kansas, Nebraska, Missouri, Iowa, Illinoisu, Wisconsinu, Indiáně, Michiganu, Ohio a Kentucku, sestavená na základě údajů od 500 dopisovatelů. Stav ozimky není celkem uspokojivý, což platí zvláště o západním kraji pšeničného pásu. V Iowa, Nebraska, Kansasu, Illinoisu a Wisconsinu, kde přikrov sněhový byl nedostatečný minulou zimou, mnoho ozimky vyhublo. Avšak pole, kteráž vydržela, pěkně se zelenají. V jižních státech, jako v Missouriu a Kentucku, vyhlídky jsou příznivější. V Missouriu, ve střední a jižní části, je ozimka v dobrém stavu, ale na severu je chatrná. Nejpotešitelnější zprávy docházejí z Ohio.

Dewey v Hong Kongu.

Křižák Olympia, vlajková loď admirála Deweyho, přijela do Hong Kongu v úterý večer a pozdravena byla parníky všech národů v přístavu shromážděných. Admirál Dewey, v průvodu kapitána Lambertona a poručíka Brumbyho, navštívil guvernéra Hong Kongu, sira Henry A. Blakea, generálmajora Gascoigne, velitele britické posádky a kommodora Powella, velitele námořní hotovosti. K vůli chatrnému zdraví nucen byl admirál odmítnouti pozvání k banketu na počest narození královny Viktorie. Olympia zdržel se v přístavu asi deset dní. Ku zpravodaji newyorského Journalu, jež navštívil admirála na Olympii, vyjádřil

se týž: "Pozornosti těchto návštěvníků velmi si vážím, ale jsem příliš zemden a unaven, nežli abych je mohl přijímati. Nerad opuštěl jsem Manilu v této době. Nemohl jsem však snášeti starosti a zodpovědnosti o mnoho déle. Je to snažší někdy poslouchati rozkazy nežli je vydávati". O poměrech na Filipínách vyjádřil se Dewey: "Páteř revoluce jest zlomena. Nebude již žádných velkých bitev a nová éra pro ostrovy, jež byla dočasně zadržena povstáním, brzy započne. Aguinaldo a jeho generálové musejí býti zajati a potom zmizí každé dělo revoluce. Olympia pojedě domů pohodlně. Chci, aby mým důstojníkům a mužstvu dostalo se co nejvíce dobře ze zastávky, které učiníme. Proto vyběfeme si místa k tomu přiležitá. Oni zaslouží si odpočinek po celoroční úmorné práci."

Zakázka z Anglie.

Anglická dráha Grand Central objedнала si v úterý dvacet nákladních parostrojů v Baldwinových železárnách ve Filadelfii. Jsou stejného vzoru s těmi, jež tatáž společnost hotoví pro dráhu Midland, rovněž z Anglie. Také anglická dráha Great Northern objedнала si několik lokomotiv v Baldwinových železárnách.

Důležité rozhodnutí.

Nejvyšší soud státu Iowa rozhodl, že žena, kteráž by manžel svému peníze půjčila, není oprávněna k úrokům. Stalo se to v případě paní Luely Heacockové, jež muži svému půjčila \$1000 s tím dorozuměním, že kapitál i úrok budou jí vyplaceny z pozůstatosti po smrti jeho. Když Heacock zemřel, přihlásila se s nárokem svým a distriktní soud přiklil jí plný úrok v částce \$167.92; avšak nyní nejvyšší soud výnos tento zvrátil. V rozhodnutí se dovozuje, že dle zákona "muž a žena jedno jsou" a proto nejsou oprávněni k úrokům z půjček vzájemně poskytnutých.

Indiáni se bouří.

Z Miles City, Mont., docházejí zprávy, že Indiáni kmene Cheyenne začínají se chovati nepřátelsky vůči bělochům. Vyhnali z domova paní Lorainovou a dítko, páli stohy sena a zabíjejí dobytek. Šerif, s četnou družinou, odebral se do Lane Deer, aby pozatýkal rudochy, kteří jsou až po zuby ozbrojeni.

Rána pro hostince v Baltimore.

V Baltimore budou mti letos asi o 500 hostinců méně, nežli loni. Zavinila to Maryland Brewing Company, jež dodává asi devět desetin piva ve městě, svým rozhodnutím, neplatiti dále za hostinské výpěcných povolení, aniž poskytovat jim jakýchkoli výhod, k nimž nejsou oprávněni. Tento zlozvyk zavrhoval prý přílišné a nežádoucí rozmnožení hostinců a pivovary značně poškozovaly.

Kroupy v Kansasu.

Silný líjak a kroupy značně poškodily úrodu a majetek ve středním Kansasu. V okresu Saline pšenice a jiné osení bylo na míle úplně zničeno krupobitím, mnohé budovy poškozeny a na tisíce okených tabulek rozbito. Něco dobytka a množství drůbeže a ptáků bylo utlučeno. V okolí Perry udála se pravidelná prázdná mračen, tak že všechny potoky se rozvodnily a zaplavily pole daleko široko.

Ze světa průmyslu a práce.

Sklenáři pracující v hutích v Pittsburgu a okolí, počtem 7,500, obdrželi 10procentní zvýšení mzdy. — V ocelárnách a železárnách Bessemer v Pueblo, Colo., přidáno bylo 1,700 dělníkům deset procent na mzdu. — Stávka všech přístavních dělníků v Buffalo, na niž podílelo se asi 12,000 osob, byla šťastně skončena a to bez pomoci pana biskupa Quigleyho. Dohodnut, podepsané zástupci unii a kontraktory, lze považovati za vítězství dělníků.

Čech se zastíleli.

Staříčský kraj Jan Václav Kratina, bydlící v Coal City, Ill., skončil minulý pondělí sebevraždou zastílením. Zemřel byl 73 roků starý a již před několika dny chtěl prý životu svému učiniti konec přejetím vlakem. Kratina seděl na zápraží při sebevražedném skutku

Frank Koutský
má největší ŽELEZÁŘSKÝ OBCHOD
v So. Omaha, č. 2408 N ul. — Telefon: 162.
Upozorňuje ctné rodáky, že má velkou zásobu "Herrick" ledových skříní, "Jewel" gasolin, kamen, ocelové renče "Majestic", drátěné ploty, drátěné letní okenice a dvě atd. Kdo hodlá stavěti, necht mne navštívit, prodám vše od železa lacině a na splátku. Též prodávám semena k seti. Opatřím vám žlabky pod okap střeš, hleďte zásobiti se měkou vodou a nenechte ji téci podél stavení, aby se vám nesesedlo. Kamna pro domácnost mám nejosvědčenější druhy.

a stěpil se do hlavy pod pravým uchem, nažej kulka prolétla hlavou nad levým uchem ven. Sebevrah pochází od Kladna v Čechách a v Coal City a Braidwood bydlel asi 24 roky. Zanechává zde tři ženaté syny a dvě provdané dcery.

Z KUBY.

Zítra započne se s výplatou dřívějších povstalců a očekává se s důvěrou, že aspoň polovička jich přijme podmínky Spojených Států nabízené. Rozkaz, vydaný gen. Brookem, ohledně zbraní, zní následovně:

"Veškerá výzbroj kubánských vojáků budíž odevzdána civilním guvernérům obcí, buď v obydlí vojáků, neb na místě výplaty důstojníkům Spojených Států. Zmíněný civilní guvernér a představení jsou tímto pověřeni náležitým uschováním téže, dokud nebude všechna uložena do kubánských arsenálů v Havaně a Santiagu, jak už dříve to vyjednáno bylo. Pokůzky vydané budou vojákům za zbraně odevzdané a civilní guvernér a představení necht podají ke hlavnímu velitelství zprávu o počtu v jich ochraně. Kde 500 kusů uloženo bude v jednom místě, některý dřívější kubánský voják ustanoven bude jako strážce s určitým platem od ústřední vlády."

Plukovník Acea, jenž byl svého času na štábu zesnulého Antonia Macea, rozpustil v úterý svoji družinu o 300 mužích, kteří nalezali se v ležení blízce Alquizar, provincie Pinar del Rio. Všichni odebrali se pokojně do svých domovů se zbraněmi, s pevným rozhodnutím, nepřijmouti od Spoj. Států žádných peněz. Španělský časopis La Lucha praví o této věci: "Ručnice znamenají každému vojínovi mnohem více, nežli dolary a s jistotou téměř lze předpovídati, že ostatní kubánské vojáci budou následovati své soudruhy z východních provincií. Stojíme nyní před vážnými boulemi, které dříve, neb později jistě vypuknou, zakážou-li Američané používání všech zbraní, jako už zakázali jich dovoz."

Salvador Cisneros, kterýž byl prezidentem prozatímní vlády kubánské, uveřejnil v časopisech dlouhý článek, v němž vyjadřuje důvěru ve Spojené Státy, ale vysvětluje, že podezření Kubánců je zcela přirozené, poněvadž vláda washingtonská nikdy neobjasnila náležitě směr, jaký vůči nim sledovati hodlá.

Pověsti, že snad pátráno bude dům od domu po zbrancích, prohlášovány jsou samotnými americkými úřady za bezpodkladné. Zprávy takové rozšiřovány jsou hlavně časopisy španělskými, jež by dle všeho rády seštvaly Kubánce s Američany. Na příklad La Union Española praví redakčně: "Každý může viděti, že válka mezi Kubou a Spojenými Státy jest blížka." K tomu odpovídá kubánská La Discussion, že řeči takové jsou zlomyslné a směšné a rádí ku opatrnosti a prozřetelnosti.

Generálmajor Wilson, vojenský guvernér departmentu Matanzas Santa Clara, vynaloží měsíčně \$25,000 na zakoupení polního nářadí a volů pro chudé venkovské obyvatelstvo ve vnitru provincie Matanzas.

V El Cobre, blízce Santiaga, okradena byla "záračná" soška panny Marie o všechny klenoty, jež zbožní poutníci na ni navěsili, v ceně asi \$25,000, a mimo to hlava jí uražena a odnesena. Po svatočrácké se horlivě pátrá. K sošce konány pouti z celého ostrova, z Mexika a dokonce až z Evropy.

Předplácejte svým přátelům "Hospodáře" do Čech, pouze 01.50 ročně.

Tornado v Texasu.
Hroznou větrnou smršť, provázenou blýskáním a krupobitím, navštívila byla severozápadní část okresu Erath v Texasu v neděli odpoledne. V Mount Pleasant sbočen byl kostel a William Kaufman usmrčen na místě. Patnáct osob bylo poraněno a tři z nich nalézají se v posledním tážení. Jedna ženština, s děckem v náručí, zasažena byla bleskem, ale podivnou náhodou unikla smrti. S děťátkem sraženy byly všechny šatečky, přes to však bylo pouze nepatrně poraněno. Ve Stephenville zničeno bylo mnoho domů, ale o život nepřišel nikdo. Kostely, methodistický a presbyteriánský, byly lze poškozeny. Zprávy o velkých škodách docházejí z celého okolí.

DRÖBNÉ ZPRÁVY.
* Na sjezdu amerických theosofistů, konaném tento týden v Chicagu, oznámil zástupce Wright, že jistý "dobrodinec", jenž nepřeje si býti jmenován, věnoval \$50,000 na šíření nauky; theosofické.
* Kansaský guvernér Stanley obdržel dopis od sekretáře války Algera s oznámením, že dvacátý pluk kansaský bude rozpuštěn v San Francisku.
* Irael Calkins, jenž otrávenými bombony pokusil se sprovoditi se světa Roy Metcalfa, příručího staničního jednatele v Custer, S. D., odkázán byl pod zárukou \$700 k podzimmnímu období okresního soudu. Tvrdí, že bombony dostal v Hot Springs a nevěděl, že jsou otráveny.
* První jiho-dakotský pluk, kterýž na Filipínách se nalézá, ztratil do 17. května 56 mužů; 22 bylo jich zabito na bojišti, tři zemřeli na utrpené rány a 31 dobrovolníků vyžádaly si nemoce a různé nehody.
* V St. Louisu, ve věku 77 roků, zemřel brigádní generál Christian D. Wolf, jenž prodělал mexickou a občanskou válku.
* Ze San Franciska odplul v úterý do Manily vládní parník Sherman s 1800 řadovými vojáky a 75 důstojníky, mezi nimiž nalézá se též brigádní generál Bates. Celý šestý pluk jede na lodi této.
* Blízce Maryville, Mo., zastřelila se v úterý z ručnice 16letá dcera manželů McKeeových, Edith, poněvadž rodiče nechtěli jí dovoliti, aby udržovala známost se Johnem Lewisem, mladým mužem ze sousedství.
* W. J. Bryan byl v úterý hostem okresní demokracie ve Quincy, Ill., a odpoledne promluvil ke shromážděným, čítajícím asi 10,000 hlav.
* V Clevelandu skončila sebevražda manželka vynikajícího architekta, Alfreda Frenche, poněvadž trpěla vleklou chorobou a obávala se, že se sešlil.
* V Arcadia, Ind., zastřelen byl v úterý Charles Hutchinson svojí ženou v rodnině hádce. Ženština tvrdí, že jednala v sebeobraně. Hutchinson byl už její pátým manželem.
* Paní Anna Mecková, jež postřelena byla v neděli Levi Moorem v Kansas City, zemřela ve středu. Moore, jak minule jsme se zmínili, postřelil ještě dvě jiné ženštiny, Campbellovou a Landisovou. Nyní sedí ve vězení.

Ochotníkům a milovníkům divadla.
V knihkupectví Pok. Záp. jsou k dostání všechny divadelní spisy, jež vyšly tiskem v Čechách a nejsou rozšířeny. Úplný seznam všech spisů zale se všem na požádání zdarma. V seznamu jsou uvedeny všechny knihy dle svých návdů a při každém je uvedeno, jaký kus je, kolik jednání a kolik osob vyžaduje. Píšte o seznamu pod oděru ou.
Petrůch Štěpán,
Gmelná, Brno.